

Vlaams
Parlement

vergadering **C117 – LEE18**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 19 februari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de overschrijding van uitstootgrenswaarden van zwaveldioxide in Denderleeuw - 892 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de luchtvervuiling in Denderleeuw - 920 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over klimaatfinanciering - 901 (2012-2013)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de oproep van Europa tot valorisatie van afvalstoffen uit stortplaatsen - 921 (2012-2013)	12

■

Waarnemend voorzitter: de heer Lode Ceyskens

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de overschrijding van uitstootgrenswaarden van zwaveldioxide in Denderleeuw - 892 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de luchtvervuiling in Denderleeuw - 920 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, het dossier van Rendac is ondertussen door iedereen in deze commissie gekend. Tussen april 2012 en november 2012 werden de uitstootgrenswaarden van zwaveldioxide tien keer overschreden. Dat zou blijken uit een advies van de provinciale milieudeskundige, dat de actiegroep 'Wacostad' kon inkijken en openbaar heeft gemaakt.

Zwaveldioxide is een van de belangrijkste componenten van plaatselijke luchtvervuiling en smog. In het advies van 6 februari 2013 staat dat uit continumetingen bleek dat tussen april 2012 en november 2012 in één ketel zeven keer te veel zwaveldioxide werd uitgebracht en in een andere ketel drie keer. De buurtbewoners bleken niet geïnformeerd te zijn op het ogenblik dat uit de metingen bleek dat de grenswaarde voor zwaveldioxide werd overschreden.

Al in juli 2012 werd Rendac door de afdeling Milieu-inspectie aangemaand om een saneringsplan over te maken en uit te voeren. In een antwoord op een vraag van collega Sanctorum van 2 oktober 2012 hebt u geantwoord: "Indien de maatregelen die Rendac nv zal uitvoeren, onvoldoende blijken te zijn om de hinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken, beschikt de vergunningverlenende overheid over de mogelijkheid om bijkomende maatregelen via de bijzondere voorwaarden van de milieuvergunning op te leggen of bij wijze van ultieme maatregel de milieuvergunning te schorsen of op te heffen."

Minister, ik heb voor u volgende vragen. Klopt het bericht dat vorig jaar de uitstootgrenswaarden voor zwaveldioxide tien keer werden overschreden? Zo ja, welke maatregelen zult u nemen om deze milieuvervuiling aan te pakken en in de toekomst te vermijden? Waarom waren de buurtbewoners niet geïnformeerd over de overschrijding van de uitstootgrenswaarden? Zijn volgens u de maatregelen die Rendac uitvoert, onvoldoende om de hinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken? Acht u het opportuun om bijkomende maatregelen op te leggen of om bij wijze van ultieme maatregel de milieuvergunning zelfs te schorsen of op te heffen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, collega's, het probleem waarover ik u wou ondervragen, gaat over het milieuprobleem bij het bedrijf Rendac. Het bedrijf is gevestigd in Denderleeuw en verwerkt kadavers en dierlijk restmateriaal dat het in heel België, maar ook in het Groothertogdom Luxemburg ophaalt. Het bedrijf is de enige vergunninghouder voor het verwerken van dierlijk restmateriaal van categorie 1 in heel België. Het is dan ook van bijzonder groot belang, minister, dat milieuproblemen binnen zo'n bedrijf van heel dichtbij opgevolgd worden, dit niet alleen vanuit milieustandpunt, maar ook vanuit economisch standpunt, aangezien geen enkel ander bedrijf zulke activiteiten uitvoert.

– *De heer Bart Martens, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ondanks 75 jaar ervaring in deze activiteit blijkt toch dat het bedrijf het niet zo ernstig neemt met de geldende milieunormen in Vlaanderen. Uit een verslag van een provinciaal deskundige in Oost-Vlaanderen blijkt dat het bedrijf vorig jaar tussen april en november wel tien keer de grenswaarden inzake zwaveldioxide heeft overschreden.

De collega verwees er al naar dat zwaveldioxide niet zo ongevaarlijk is. Het is een gas dat ontstaat door de verbranding van fossiele brandstoffen. Zwaveldioxide kan wel degelijk de gezondheid van de omwonenden schaden. Een te hoge blootstelling van zwaveldioxide kan ademhalingsproblemen veroorzaken. Personen met astma, met chronische longziekten of met andere ademhalingsmoeilijkheden zijn heel gevoelig voor zwaveldioxide.

Minister, het is duidelijk dat de problemen bij Rendac heel ernstig moeten worden genomen. Ik heb een aantal vragen voor u.

Ik vraag me af of u tijdens de bewuste periode op de hoogte werd gebracht van de problemen met uitstootgrenswaarden van het bedrijf Rendac. Zo ja, waarom werden de omwonenden dan niet op de hoogte gebracht van de problemen? Zo nee, werden er dan geen metingen uitgevoerd die aantoonen dat er problemen waren? Met deze vraag wil ik vooral duidelijkheid krijgen of iemand van de Milieu-inspectie, of in ieder geval iemand van buiten het bedrijf, op de hoogte was van de problemen. En als dat zo was, waarom was er dan het stilzwijgen? Waarom werden de problemen met de gaswassing niet eerder bekendgemaakt, aangezien het probleem gekend was en vermeld werd in een verslag van een provinciaal milieudeskundige? Voldoet dit bedrijf volgens u aan de geldende milieuvergunning? Op welke manier zult u in de toekomst milieutoezicht uitoefenen op dit bedrijf, aangezien langdurige overtredingen op de milieuwetgeving blijkbaar niet gemeld worden?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, collega's, het Rendac-dossier beroert het parlement toch wel. Ik heb het even nagekeken: er werden tijdens deze legislatuur tien tot vijftien vragen over gesteld.

Het beroert het parlement, maar het beroert natuurlijk ook de omwonenden, en dat heeft voornamelijk met twee zaken te maken. Het eerste is transparantie – de collega's verwezen er ook al naar. Als er geen of onvoldoende actieve communicatie gebeurt ten aanzien van de omwonenden, dan stoort dat die mensen natuurlijk. Het betekent dat mensen per toeval te weten komen dat er normoverschrijdingen zijn, en dat zet aan tot kwaad bloed, dat is begrijpelijk.

Een tweede zaak is het gebrek aan perspectief. Er zijn ondertussen studies geweest over wat er kan gebeuren bij Rendac om de geurhinder, de voornaamste bekommernis van de omwonenden, tot een minimum te beperken of zelfs uit te schakelen. Uit die studies blijkt dat die nooit helemaal kan worden uitgeschakeld: omwonenden zullen altijd worden geconfronteerd met geurhinder. Dat is natuurlijk een heel belangrijk element in deze discussie.

Dat neemt niet weg dat er blijkbaar toch een aantal maatregelen kunnen worden getroffen om de geurhinder te minimaliseren. Daartoe werd een saneringsdossier opgesteld dat nu wordt opgevolgd door de afdeling Milieu-inspectie. Ik heb daar destijds een schriftelijke vraag over gesteld. Het antwoord toen was dat dit werd opgevolgd door de Milieu-inspectie. Ik zou graag weten wat de stand van zaken is van dit saneringsdossier bij Rendac.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u mag een aantal zaken niet door elkaar halen. Zwaveldioxide heeft niets te maken met het probleem van de geuroverlast. U gooit alles op een hoop. De geuroverlast en de uitstoot zijn een totaal verschillend probleem. Er is een geurprobleem op het bedrijf en er is het probleem van de overschrijding van de uitstoot van zwaveldioxide. Het ene heeft niets met het andere te maken. Zwaveldioxide ruikt men trouwens niet.

Beide aspecten, zowel het geurprobleem als de overschrijding van de uitstoot van zwaveldioxide worden op de voet gevolgd door de Milieu-inspectie. Dat is belangrijk. Er worden maatregelen genomen en er lopen saneringen.

In het kader van haar toezichtsbevoegdheid liet de Milieu-inspectie de afgelopen jaren in eigen opdracht luchtemissiemetingen uitvoeren bij Rendac. Het bedrijf is ook zelf verplicht om metingen uit te voeren in het kader van haar zelfcontroleverplichting. Het gaat om zowel continue metingen voor een beperkt aantal parameters als meer uitgebreide metingen die af en toe plaatsvinden. De resultaten van al deze metingen worden bezorgd aan de Milieu-inspectie.

Op basis van de ontvangen meetrapporten werd Rendac in het verleden door de Milieu-inspectie reeds aangemaand om alle emissiegrenswaarden na te leven. Rendac heeft in dat kader een saneringsplan uitgewerkt en in uitvoering gebracht. Ik zal de concrete stand van zaken opvragen. De afspraken worden echter uitgevoerd zoals afgesproken.

Wat de zwaveldioxide betreft, is het inderdaad correct dat er bij de continue metingen die het bedrijf op de belangrijkste luchtemissies uitvoert, overschrijdingen van de emissiegrenswaarde zijn vastgesteld. Daar is een proces-verbaal over opgemaakt. Er zullen ook bijkomende maatregelen worden opgelegd.

Het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, VLAREM II, bepaalt enkel dat derden moeten worden gewaarschuwd in het geval van accidentele emissies die verontreiniging kunnen veroorzaken en die bij derden tot schade kunnen leiden. Hier is er geen sprake van een groot incident waardoor de volksgezondheid in het gedrang komt. Op dit moment is er ook geen weet van een verhoogd gezondheidsprobleem in de regio.

De Milieu-inspectie volgt het bedrijf op de voet. Het gaat dan vooral over de luchtemissies. Dat zal ook verder blijven gebeuren. Ook de maatregelen die extra worden opgelegd naar aanleiding van de laatste overschrijdingen, zullen passend worden opgevolgd.

Naast de maatregelen die al zijn genomen, moeten er nog bijkomende maatregelen worden getroffen. Alle stappen zullen nauwgezet in de gaten worden gehouden.

Er is een milieuvergunning afgeleverd aan het bedrijf. De overschrijding van de emissiewaarden hoort niet bij de milieuvergunning zoals die is afgeleverd. Dat is ook de reden waarom de Milieu-inspectie is opgetreden en er processen-verbaal zijn opgemaakt en bijkomende maatregelen zijn opgelegd.

Dit dossier wordt op de voet gevolgd. Er worden maatregelen opgelegd om ervoor te zorgen dat de overschrijding van de emissiegrenswaarden van zwaveldioxide wordt aangepakt.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Het klopt inderdaad dat er bij dit bedrijf twee problemen zijn: de geurhinder en de overschrijding van de emissiewaarde van zwaveldioxide. U zegt dat zwaveldioxide geurloos is, wat vanuit het standpunt van de omwonenden zelfs nog gevaarlijker is omdat men het niet kan ruiken en vaststellen. Het is dan ook heel belangrijk dat dit probleem wordt opgevolgd door de Milieu-inspectie en dat er op regelmatige basis steekproeven en metingen gebeuren.

Minister, u zegt dat de omwonenden niet op de hoogte moesten worden gebracht omdat het geen accidentele emissie is geweest met schadelijke gevolgen. U zegt tegelijkertijd dat u geen kennis hebt van verhoogde gezondheidsproblemen bij de omwonenden of in de omgeving. Op welke manier is dat gemonitord? Welke bijkomende maatregelen zijn er opgelegd aan de firma Rendac? Wat is de stand van zaken van het saneringsplan?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, u zegt dat het probleem bij Rendac niet accidenteel is. Dat klopt natuurlijk wel, maar het heeft zich tien keer voorgedaan in de periode van april tot november. Ik vraag me af hoe die problemen dan aan het licht zijn gekomen. Is dat door de steekproeven vanuit de Milieu-inspectie of door de zelfcontrole? Als het door de zelfcontrole is, is het dan ook gemeld? Tien keer over de schreef gaan, is meer

dan negen keer te veel. Je kunt eens een keer een probleem hebben en dan wordt het opgelost, maar dan moet het ook opgelost zijn. Als men tien keer over de schreef gaat, dan vraag ik me af waarom er niet sneller is opgetreden. Werd het probleem dan onvoldoende onderkend en is men er maar over gegaan en zijn de activiteiten gewoon blijven doorgaan? Zijn er op dat ogenblik maatregelen genomen? Is er ingegrepen? Dat is me allemaal niet duidelijk.

De omwonenden zijn op geen enkele manier geïnformeerd. U zegt dat dat niet nodig was. Als er echt problemen zijn, tien keer zelfs, dan vind ik dat u wel de omwonenden moet informeren en hen wel moet waarschuwen. Het is natuurlijk een combinatie van warm weer, waar mensen met ademhalingsproblemen gevoelig aan zijn, met luchtvervuiling en overschrijding van de norm op dat moment. Dat kan wel aanleiding geven tot zware gezondheidsklachten. Die groep van mensen die daar heel gevoelig aan is, zou op dat moment gewaarschuwd kunnen worden om op te letten en om ramen en deuren dicht te houden of binnen te blijven. Ik vind in het belang van de omwonenden dat hier nogal licht over wordt gegaan.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik kijk uit naar het meer gedetailleerde antwoord als het gaat over het saneringsplan en de geurhinder. Dat wordt blijkbaar overgemaakt aan de leden van de commissie.

Wat betreft de transparantie verschillen we van mening. Er zijn in het verleden nog discussies geweest over de transparantie van normoverschrijdingen van bedrijven. De Milieu-inspectie wil dat natuurlijk niet zomaar vrijgeven. Ik stel de vraag dan in het parlement. Daar wordt gezegd: we geven dat niet vrij, we willen geen heksenjacht organiseren. Ik vind dat een foute argumentatie. Als er zich echt een calamiteit voordoet, dan moeten de mensen uiteraard verwittigd worden, maar dat zijn de meest extreme situaties. Voor het hebben van een draagvlak moet je wat betreft industrie of installaties die stoffen uitstoten, volledige transparantie organiseren vanuit het beleid. Als er normoverschrijdingen zijn, dan moet je daarover transparant zijn. Niemand heeft baat bij paniekzaaijerij, maar wel bij transparantie. Zo zal je ook een draagvlak creëren bij de bevolking.

De heer Bart Martens: Minister, zwaveldioxide op zich is reukloos, maar kan wel een belangrijke indicator zijn voor andere pollutanten die wel belangrijke geurhinder met zich meebrengen: mercaptanen, H_2S of zwavel in gereduceerde vorm. Dat is de geur van rotte eieren en dergelijke. Dat moet toch belangrijke knipperlichten doen aangaan om effectief werk te maken van een meer doorgedreven monitorprogramma zodat men weet wat er allemaal vrijkomt aan pollutanten en potentieel geurhinderlijke stoffen. Ook moet werk worden gemaakt van het saneringsplan waar wij allemaal vanuit deze commissie naar uitkijken en waarvan we hopen dat het de geurhinder op een ernstige manier kan aanpakken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voor alle duidelijkheid, voor de geurproblematiek is een saneringsplan goedgekeurd en die wordt ook volop aangepakt. Ik heb begrepen dat dat de laatste tijd zijn vruchten afwerpt. Het klopt dat aan zwaveldioxide gekoppeld is dat alle emissies grondig worden bekeken. De Milieu-inspectie test niet alleen die zwaveldioxide maar doet steekproeven waarin alle aspecten van de uitstoot aan bod komen. Wat komt er vrij bij dit proces, wat zijn de opgelegde normen, wat is de stand van zaken? Dat wordt allemaal meegenomen.

Mijnheer Sanctorum, ik ben het met u niet eens dat er geen transparantie zou zijn. U hebt er zelf naar verwezen dat er tientallen parlementaire vragen zijn gesteld. Daarbij is alle informatie vrijgegeven. Daaruit blijkt ook dat er zoveel overschrijdingen zijn geweest. Ik denk dat die transparantie er absoluut is. Ik ben het niet met u eens dat er geen transparantie is.

Collega's, er zijn inderdaad verschillende overschrijdingen geweest van de uitstoot van zwaveldioxide, maar niet van een dergelijke grootteorde dat we ons plots zorgen moeten maken. Er is een overschrijding van de norm, maar die is niet gigantisch hoog zodat er

plotseling een acuut gezondheidsprobleem zou kunnen zijn. Ik wil absoluut nog eens vermelden dat het niet nodig is dat er paniek ontstaat over die overschrijdingen. Er zijn overschrijdingen, die moeten naar beneden. Men zal daarvoor saneringsmaatregelen nemen, maar het is niet zo dat die tien overschrijdingen waarover nu wordt gesproken, van een gigantische grootteorde zijn. Ik wil gewoon meegeven dat het relatief is. Het is een overschrijding en die zal moeten worden aangepakt.

Er zijn eigenlijk twee saneringsplannen. Er is een saneringsplan voor de geur, dat al een tijdje loopt. Ik zal dat laten overmaken. Het saneringsplan wat betreft de zwaveldioxide en andere uitstootnormen die overschreden zouden worden, liggen op de tafel en zijn momenteel bij de Milieu-inspectie die ze momenteel aan het bekijken is wat betreft de effectiviteit. Er moeten een aantal parameters worden bekeken. Het is een redelijk ingewikkeld proces. Iedereen bekijkt dat nu om snel een antwoord te geven en eventueel een aantal bijstellingen te suggereren. Zodra dat klaar is, zal ik het aan de leden van de commissie bezorgen zodat het verder kan worden opgevolgd.

We weten in ieder geval dat het niet zo'n evident bedrijf is ten aanzien van geurhinder en uitstoot van zwaveldioxide. Daarom wordt het door de Milieu-inspectie goed opgevolgd. Er wordt kort op de bal gespeeld en gekeken hoe de saneringen worden nageleefd. Dat is de stand van zaken. De saneringsplannen zal ik overmaken.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, dank u voor het overmaken van het saneringsplan dat nog op de tafel ligt.

U hebt gezegd dat er een proces-verbaal is opgesteld voor de overschrijding van de waarden en dat er bijkomende maatregelen zijn opgelegd. Ik had graag in detail vernomen welke maatregelen dat precies zijn.

U meldde dat er geen kennis is over verhoogde gezondheidsproblematieken in de omgeving. Hoe is dat gemonitord?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik heb gezegd dat het bedrijf het blijkbaar niet ernstig neemt met de milieuwetgeving. Daarom vraag ik ook wie de vaststelling van de overschrijding heeft gedaan. Heeft het bedrijf dat zelf gedaan via de continue meting en heeft het dat gemeld aan de Milieu-inspectie? Of is de Milieu-inspectie zelf tot de vaststelling gekomen? Het is belangrijk om te weten. Het bedrijf zelf heeft een zekere meldingsplicht en verantwoording af te leggen aan de buurtbewoners en aan Vlaanderen. Is er al een overleg geweest met de buurtbewoners? Als er zich in de havens een probleem voordoet met geurhinder van bedrijven, dan is er onmiddellijk een overleg met de buurtbewoners. Voor dit bedrijf – met die omvang en met die milieuklasse – is dat ook belangrijk. Zo komt men tot een betere communicatie en zouden de buurtbewoners allicht meer begrip opbrengen.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, er is recent opnieuw een proces-verbaal opgesteld. De processen-verbaal uit het verleden hebben aanleiding gegeven tot het saneringsplan waar ik daarnet over sprak. Er moeten een aantal bijkomende maatregelen worden genomen zoals de installatie van bijkomende gaswassers. Ik denk dat men volop bezig is, maar ik zal de stand van zaken overmaken. Er wordt nu een nieuw saneringsplan met een aantal bijstellingen goedgekeurd.

Er is geen specifiek onderzoek gebeurd naar de effecten van het bedrijf op de gezondheid in de omgeving, vooral omdat de overschrijding niet veel hoger is dan de grenswaarden die zijn opgelegd. Er wordt niet verwacht dat er acute problemen zullen zijn. De overschrijding is niet heel hoog maar moet – voor alle duidelijkheid – naar beneden. Ze is niet van dien aard dat er bijkomend onderzoek is gebeurd.

Mevrouw Van den Eynde, volgens de informatie waar ik op dit moment over beschik, hebben beide de overschrijding vastgesteld. Het bedrijf heeft ze gemeld via zelfcontrole, maar ook de Milieu-inspectie heeft ze vastgesteld. Volgens mij is het dus correct gebeurd.

Ik heb geen weet van overlegvergaderingen. Ik zou moeten nagaan of die gehouden zijn en ik zal die informatie dan ook inwinnen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Misschien is dat een taak voor de milieuambtenaar van de gemeente. Het is heel belangrijk dat er een overlegorgaan komt. Er zijn meer klachten en het blijft ook maar duren. Als de klachten niet ernstig blijken, kan het ook gemeld worden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over klimaatfinanciering - 901 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, collega's, we hebben het al vaak over Rendac gehad, meestal via schriftelijke vragen. Over de klimaatfinanciering hebben we al meermaals mondeling van gedachten gewisseld.

We hebben het al vaak gehad over de snelstartfinanciering voor de periode 2010-2012, maar er is ook de periode 2013-2020. Op de klimaatop in Kopenhagen zijn er afspraken gemaakt. Het jaarlijkse bedrag aan de ontwikkelingslanden zou stijgen van 30 miljard dollar tot 100 miljard dollar in 2020.

Intussen is het 2013. Ook op de laatste klimaatop in Doha werd er aandacht aan besteed. Grosso modo zijn er twee belangrijke data om duidelijkheid te genereren over de internationale klimaatfinanciering. Op 1 maart moeten België en de andere entiteiten definitieve bedragen voor de klimaatfinanciering overmaken, definitieve cijfers voor de snelstartfinanciering – en daar kreeg ik graag meer duidelijkheid over –, maar ook voor de klimaatfinanciering 2013-2014 en 2015.

Een tweede deadline is 21 maart. Dan moeten we in het kader van de langetermijnfinanciering laten we weten hoeveel er wordt vrijgemaakt voor de ontwikkelingslanden maar ook welke financieringsbronnen we zullen inzetten.

Minister, hoever staat het met dat werk? Wat is de inhoud ervan? Ik weet dat er heel wat intra-Belgische discussies bezig zijn, maar is er al duidelijkheid?

In het ontwerp van het nieuwe Vlaams Mitigatieplan wordt 'internationale klimaatfinanciering' één keer vermeld. In een alinea staat er "koolstoffondsen combineren voor meerdere objectieven, bijvoorbeeld kredietverwerving en internationale klimaatfinanciering". Ik interpreteer het zo dat we koolstoffondsen gaan inzetten om de doelstellingen inzake internationale klimaatfinanciering te halen. Dat zou geen goede zaak zijn. Ik vraag dus voor de zekerheid: wat bedoelt de Vlaamse Regering hiermee?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik heb een kort vraagje. In de laatste zin wordt verwezen naar het Vlaams Mitigatieplan, dat we waarschijnlijk een van de komende weken zullen bespreken in de commissie. Ik had graag geweten of de Nationale Klimaatcommissie al heeft vergaderd. Is er al vooruitgang? De Nationale Klimaatcommissie is belangrijk om te spreken over het geld en de verdeling ervan. Is die Nationale Klimaatcommissie gepland of is die al bijeen geweest?

De heer Bart Martens: Over dit laatste hebben we een motie goedgekeurd in de plenaire vergadering. Dat gebeurde, als ik me niet vergis, naar aanleiding van een interpellatie van de heer Vandaele. We hebben toen gevraagd naar een snelle doorbraak in de lastenverdeling, dus inzake het verdelen van de opbrengsten van de veiling van emissierechten, het verdelen van afspraken inzake CO₂-reducties binnen de non-ETS-sectoren, de verdeling van de doelstelling hernieuwbare energie tussen de verschillende overheden in dit land. Heeft de Nationale Klimaatcommissie al vooruitgang geboekt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, mijnheer Sanctorum, het is misschien goed om bij een aantal zaken te vermelden hoe ze in hun werk gaan. Dat is ook uw eerste vraag. Het is zo dat de Europese Unie alles in één geheel zal indienen, namelijk de langetermijnfinanciering van de verschillende partijen. De voorbereiding en coördinatie gebeuren dus door Europa, uiteraard via de gebruikelijke kanalen. Dat wil zeggen dat wij er als lidstaat aan zullen moeten participeren, maar dat wil ook zeggen dat we, zoals steeds, eerst intern, ons Belgisch standpunt zullen moeten bepalen.

U weet dat het Belgische standpunt wordt voorbereid in de Coördinatiegroep Broeikaseneffect (CG BKE). Die zit eigenlijk onder het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM), dat op zijn beurt ressorteert onder de Interministeriële Conferentie Leefmilieu. We moeten in de schoot van die vergadering intern Belgisch overeenkomen wat ons standpunt zal zijn ten opzichte van de nota die op dit moment door het Europees voorzitterschap wordt voorbereid.

Er is een Europese Raadswerkgroep Klimaatverandering, de Europese tegenhanger van onze Coördinatiegroep Broeikaseneffect, en die ressorteert onder de Europese Raad Leefmilieu. Op dit moment wordt volop gewerkt aan een consensus binnen de lidstaten en tussen de lidstaten en de Europese Commissie. Vervolgens wordt de submittie door het Ierse voorzitterschap in naam van alle lidstaten overgemaakt aan het UNFCCC-secretariaat.

U verwijst zelf naar de korte tijdspanne. Het is kort dag en daarom verwachten we dat dit schriftelijk zal gebeuren. Er zal wellicht onvoldoende tijd zijn en er zijn geen officiële vergaderingen meer gepland om dit te bespreken, maar dit hangt allemaal af van het Ierse voorzitterschap.

U vraagt wat de visie is van het Vlaamse Gewest op de internationale klimaatfinanciering. Er is reeds vooruitgang geboekt inzake de langetermijnklimaatfinanciering, maar uiteraard zijn er nog grote uitdagingen. U weet dat een en ander is afgesproken tijdens de klimaatop in Kopenhagen. Er lopen heel veel initiatieven, ik denk aan de langetermijnverbintenissen van ontwikkelde landen om tegen 2020 jaarlijks in 100 miljard US dollar te voorzien, aan de oprichting van het Groene Klimaatfonds (Green Climate Fund), aan het initiatief van de VN-Secretaris-Generaal Ban Ki-moon om in 2010 een 'High Level Advisory Group on Climate Change Financing' op te richten dat het onderzoek op een hoger niveau heeft getild, aan het feit dat klimaatfinanciering op de agenda van de Groep van 20 (G20) en de 'Major Economies Forum' staan en aan de langetermijnfinanciering onder het raamverdrag van de Verenigde Naties.

Het Vlaamse Gewest is blij met deze initiatieven en verwelkomt ze uiteraard. De grootste uitdaging zal het uitwerken van een groeipad zijn om in de continue steun voor adaptatie en mitigatie voor de ontwikkelingslanden te voorzien. De huidige economische toestand maakt dat niet gemakkelijk, dat weet u, dat hoeft ik u niet uit te leggen. Dat wil niet zeggen dat we ons hierachter moeten verstoppen, het blijft een uitdaging.

Op Belgisch niveau is deze discussie dus nog lopende in het kader van de inspanningsverdeling. Er is al een klimaatcommissie samengekomen – op 7 februari – maar er zijn nog geen conclusies. Er moet nog een vervolg komen, en een volgende datum ligt bij mijn weten nog niet vast. Als dat wel al het geval zou blijken te zijn, laat ik u dat weten. Op 7 februari werden in elk geval een aantal zaken besproken, maar er is nog geen uitkomst inzake de verdeling.

We zullen vanuit het Vlaamse Gewest absoluut constructief meewerken aan de initiatieven die genomen moeten worden. We hopen dat dit binnen de EU tot een goed einde zal worden gebracht.

U verwijst ook naar het Vlaams Mitigatieplan. U zegt dat er maar één keer verwezen wordt naar de internationale klimaatfinanciering, en u vraagt wat ik er eigenlijk mee bedoel. Het komt er meer in voor. Als u natuurlijk ‘internationale klimaatfinanciering’ als zoekopdracht ingeeft, zult u het misschien maar één keer terugvinden, maar er wordt op een aantal andere bladzijden wel nog verwezen naar internationale engagementen.

Met ‘internationale klimaatfinanciering’ bedoelen we dat koolstoffondsden vaak onder de vleugels van internationale organisaties, zoals de Wereldbank, zitten die ook activiteiten ontwikkelen die aansluiten bij de internationale klimaatfinanciering. Dat bedoelden we met die zin: veel meer moet daar niet achter worden gezocht.

Het is wel belangrijk dat we bijvoorbeeld verwijzen naar onze eigen bijdrage in hoofdstuk 7 van het Mitigatieplan. U weet dat we binnen de Vlaamse Regering hebben beslist om een Vlaams Klimaatfonds op te richten. U vindt dit terug op pagina 137. Op 27 april 2012 besliste de Vlaamse Regering tot oprichting van het Vlaams Klimaatfonds: een organiek begrotingsfonds dat zijn decreta basis kreeg in artikel 14 van het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012. Hiermee creëert Vlaanderen het nodige financiële kader voor het voeren van een ambitieus langetermijn-klimaatbeleid. Het programmadecreet lijst op voor welke doeleinden de inkomsten kunnen worden aangewend. Een van die doeleinden is juist de internationale klimaatfinanciering: de uitvoering van de Vlaamse bijdrage in het kader van de internationale steun aan ontwikkelingslanden in hun strijd tegen klimaatverandering in overeenstemming met de beslissingen van de UNFCCC. Dit wordt uitdrukkelijk vermeld op pagina 138.

Hoe de volledige verdeling van de middelen zal gebeuren, weten we nog niet. We weten nog niet over hoeveel middelen het zal gaan. Hoe we zullen verdelen onder internationale financiering en interne maatregelen, moet nog binnen de Vlaamse Regering worden beslist.

Dit is de stand van zaken. Ik ben het met u eens dat de tijd dringt. We hopen ook dat de procedure ook Europees snel wordt opgestart zodat we er binnen Europa snel uit kunnen geraken. In elk geval zullen we ons constructief opstellen.

Er werd ook nog een vraag gesteld naar de ‘fast start’-financiering en de stand van zaken. Ik weet dat op dit moment de verschillende bijdragen, zowel vanuit Internationaal Beleid, vanuit Leefmilieu als vanuit een aantal andere departementen, opgevraagd zijn. De oplijsting is bezig. Als die klaar is, en ik denk dat het heel snel kan gaan, het is een soort actualisatie, zal ik u de meest recente cijfers bezorgen. Ik weet dat onlangs alles werd opgevraagd en dat men nu alles aan het verzamelen is. Ik zal de gegevens overmaken aan het secretariaat.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik maak me er toch zorgen over. De deadlines zijn toch voor heel erg binnenkort. Ik heb begrepen dat we intra-Belgisch nog niet tot een vergelijk zijn gekomen. Er is nog volop discussie over. In een aantal andere Europese lidstaten heeft men wel al stelling ingenomen. Ik verwijs even naar Duitsland. Voor het jaar 2013 zou het land 20 procent van de opbrengsten van de veiling van de emissierechten besteden aan de internationale klimaatfinanciering.

Ik weet dat dit een zeer moeilijke discussie is. Hoeveel besteden we aan internationale klimaatfinanciering en aan interne klimaatmaatregelen? Heel wat organisaties pleiten ervoor dit te gebruiken als compensatie voor bedrijven. Een aantal Europese lidstaten maken daar vorderingen in. Ik heb de indruk dat dit intra-Belgisch heel stroef verloopt en maak me daar dan ook wat zorgen over.

Wat die koolstoffonds betreft voor de internationale klimaatfinanciering, heb ik nog een aantal vragen. Het betekent toch niet dat joint implementation-kredieten kunnen worden gebruikt om onze engagementen ten aanzien van internationale klimaatfinanciering te halen? Sluit u dat dan ook uit? Ik herinner me een gelijkaardige discussie over de snelstartfinanciering waarvoor men de emissierechten wilde gebruiken. Ik wens daar een duidelijk antwoord op.

Ook over de snelstartfinanciering zelf maak ik me zorgen. U hebt in het verleden al meermaals gezegd dat Vlaanderen zijn engagementen zal nakomen. U hebt ook al meermaals bedragen vermeld die Vlaanderen zou vrijmaken. Dat was telkens bitter weinig. Wanneer we de tabellen bekijken die passeren in het Overlegcomité, dan stellen we vast dat er 30, 40, 50 à 60 miljoen euro had moeten worden vrijgemaakt voor de periode 2010-2012. Dat hebben we helemaal niet gedaan. We zitten nu aan 2, 3 of 4 miljoen euro, wat veel minder is.

In het verslag van het Overlegcomité van 19 december 2012 staat dat elke entiteit op vrijwillige basis zal bijdragen aan het fonds Fast Start Finance. Wat moet ik daaruit besluiten? Geeft elke entiteit iets naar eigen keuze in de hoop dat we de internationale engagementen zullen respecteren? Dat lijkt me een heel eigenaardige manier van werken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u zegt dat andere lidstaten al verder staan. Dat klopt niet helemaal. Bij sommige zal dat wel het geval zijn, maar wij hebben nu eenmaal een complexe staatsstructuur waardoor we intern Belgisch heel wat overleg moeten plegen. U kunt dat jammer vinden en betreuren, maar dat is nu eenmaal de context waarbinnen wij moeten werken. De vergelijking met andere lidstaten gaat dus niet altijd op omdat we intern Belgisch met bijna dezelfde situatie zitten als intern Europees. Mijn ervaring leert me dat de zaken hier soms wat trager verlopen. Dat geldt voor wat er op het Overlegcomité is afgesproken, maar ook bij de voorbereiding van de rapportering.

In het Overlegcomité is een afspraak gemaakt met de verschillende beleidsniveaus. Ook uw partij zat daar mee aan tafel. Het Overlegcomité wordt aangevuld met de vakministers wanneer dergelijke zaken aan bod komen. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

U hebt toch een Brusselse minister van Leefmilieu? Of distantieert u zich van de partij Ecolo?

De heer Hermes Sanctorum: Net zoals u geen lid bent van cdH is Evelyne Huytebroeck geen minister voor de partij Groen. Ik corrigeer u dus gewoon.

Minister Joke Schauvliege: Niet uw partij, maar wel gelijkgezinden zaten toen rond de tafel.

U vraagt verder duidelijkheid over de passage zoals die in het ontwerp van mitigatieplan staat. Het was de bedoeling te schetsen dat internationale organisaties zoals de Wereldbank die verschillende activiteiten organiseren.

Zodra ik alle middelen heb verzameld voor de Fast Start Finance, zal ik u de stand van zaken bezorgen. Ik weet dat de andere departementen zoals Economie intussen ook een bijkomende inspanning hebben gedaan. Op basis daarvan zal ik u de stand van zaken overmaken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik kijk uit naar het uiteindelijke resultaat. Ik wil het echter nog even hebben over die intra-Belgische discussie. Onze Belgische staatsstructuur maakt het inderdaad niet evident om zo'n verdeling van uitgaven te regelen, ondanks het feit dat we een kleine partner zijn binnen de Europese Unie. Ik denk echter wel dat Vlaanderen aan die tafel vaak een conservatieve rol speelt. Vlaanderen is de grootste partner en draagt een grote verantwoordelijkheid wanneer het gaat over het vrijmaken van een bedrag voor internationale klimaatfinanciering. Wanneer het in de schattingen gaat over 40, 50 of 60 miljoen euro die Vlaanderen volgens een rechtvaardige verdeelsleutel zou moeten neertellen terwijl u voorziet in 2, 3 of 4 miljoen euro, dan kan ik me wel voorstellen dat die intra-Belgische discussie heel stroef verloopt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de oproep van Europa tot valorisatie van afvalstoffen uit stortplaatsen - 921 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, collega's, de vraag naar grondstoffen en energiebronnen is zeer groot en stijgt nog altijd. Zuinigheid inzake grondstoffen-gebruik is dan ook een belangrijke boodschap. Het behouden van materialen in de kringloop of zelfs het opnieuw inzetten van materialen die tijdelijk uit de materialenkringloop verdwenen waren, is inderdaad dan ook een belangrijke uitdaging.

De Vlaamse Regering werkte ondertussen een Materialendecreet uit, wat moet leiden tot een duurzaam materiaalengebruik. Maar ook Europa wil dat er meer werk wordt gemaakt van het opnieuw inzetten van materialen die tijdelijk uit de materialenkringloop verdwenen waren.

Het milieuonderzoeksprogramma FP7 2013 roept op om de ontwikkeling van technologie die de valorisatie van grondstoffen uit afvalstromen beoogt, een extra boost te geven. Vlaanderen heeft intussen zo'n project opgestart: het Enhanced Landfill Mining-project.

Enhanced Landfill Mining is een consortium van wetenschappers, academici en bedrijven die zich tot doel stellen om de in het verleden opgeslagen afvalstoffen in de wereld om te zetten in duurzame energie aan de ene kant en herbruikbare grondstoffen aan de andere kant. Het project wordt opgestart op de stortplaats van Remo Milieubeheer in Houthalen-Helchteren.

Vlaanderen telt ongeveer 1600 oude stortplaatsen en het is dan ook niet ondenkbaar dat andere gelijkaardige projecten zouden kunnen worden opgestart in het kader van die Europese oproep. Volgens die oproep zou niet enkel valorisatie uit monostortplaatsen maar ook valorisatie uit gemengde stortplaatsen mogelijk zijn.

Minister, in hoeverre is het project in Houthalen-Helchteren al in uitvoering? Werd bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) verder expertise uitgevoerd naar de ontginning van andere grondstoffen dan metalen? Zijn er bij eerder uitgevoerd siteonderzoek nieuwe mogelijke stortplaatsen bekend geworden waar gelijkaardige projecten tot materiaal-recuperatie kunnen worden uitgevoerd? Wordt de oproep van Europa ondersteund met subsidies?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het project in Houthalen-Helchteren wordt uitgevoerd door een private groep, Group Machiels, en bevindt zich nog in de voorbereidende fase.

De OVAM legt in eerste instantie de nadruk op stortplaatsen met huishoudelijk afval en richt haar kennisopbouw vooral op deze sites. Dat sluit echter andere stromen niet uit omdat oude stortplaatsen niet steeds een afgebakende opvullingsgeschiedenis gekend hebben.

Het onderzoek naar de haalbaarheid om materialen in de kringlooeconomie in te zetten, zal zich niet beperken tot de recuperatie van metalen. Met de inventarisatieoefening en het beslissingsondersteunend systeem werkt de OVAM aan een programma van voorraadbeheer met betrekking tot voormalige stortplaatsen. Het ontginningspotentieel is alvast aanwezig, maar de randvoorwaarden zijn nog niet van die aard dat een grootschalige ontginning op korte termijn te verwachten is. Dit neemt niet weg dat nu werk moet worden gemaakt van het beheer van dit potentieel om te kijken hoe we dat in de toekomst wel optimaal kunnen doen.

Binnen het Europese onderzoeksprogramma heeft de OVAM samen met veertien Europese partners, waarbij onder andere de KU Leuven en Group Machiels, een voorstel ingediend. Dit

initiatief met de projectnaam Recurrent doorstond de eerste screening en een definitief voorstel wordt voorbereid. Dat moet worden ingediend eind februari 2013. De Europese subsidieregeling schommelt tussen 50 en 100 procent, afhankelijk van de partner en de activiteit. We zijn ons daarop aan het voorbereiden en dat aan het onderzoeken. Dat is de stand van zaken.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik dank u voor het zeer interessante antwoord. Ik begrijp eruit dat de OVAM momenteel volop werkt aan een project. Kunt u ook meedelen over welke plaats het gaat? Gaat het nog altijd over Houthalen-Helchteren? U zegt dat het een private groep is, maar er wordt niet echt vooruitgang geboekt. Loopt er een ander project of wordt mogelijk een ander project opgestart op een andere plaats? Op welke plaats is dat dan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van den Eynde, ik heb hier een samenvatting van de projectindiening in Europa. In Vlaanderen zijn er potentieel tweeduizend stortlocaties waarvan het merendeel werd gesloten in 1993. Die komen niet allemaal in aanmerking. Het gaat hier effectief over een ander project dan dat in Houthalen-Helchteren. Group Machiels doet ook wel mee met de expertise die het bedrijf heeft, maar het is de bedoeling om andere stortplaatsen er ook bij te betrekken. Het zullen een aantal van die stortplaatsen zijn. We gaan niet grootschalig alle tweeduizend potentiële stortplaatsen in Vlaanderen met dit project behandelen. Het is eerder een proefproject waarbij een aantal Vlaamse stortplaatsen worden gelokaliseerd, er is een mapping, er wordt gekeken welke plaatsen in aanmerking komen waarna een soort proefproject wordt gestart. Welke plaatsen dat juist zullen zijn, maakt deel uit van het dossier zoals het nu wordt voorbereid tegen eind februari van dit jaar, om dan concreet de plaatsen aan te duiden. Het gaat ook over andere plaatsen dan Houthalen-Helchteren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■